bosberichten

probos

Verwerking rondhout daalt, maar aandeel gecertificeerd hout neemt toe

Dat de economische crisis een effect heeft op de houtmarkt is inmiddels wel duidelijk. Ook binnen de Nederlandse rondhoutverwerkende industrie zijn de gevolgen van de recessie te merken. Dit Bosbericht geeft de resultaten weer van het jaarlijkse onderzoek onder alle rondhoutverwerkende bedrijven in Nederland en daarin zijn de gevolgen van de recessie te zien.

2009 nr. 2

Verwerking rondhout daalt maar aandeel gecertificeerd hout neemt toe

Rondhoutverwerking in 2008

Ook dit jaar heeft Probos de Nederlandse rondhoutverwerking en –export weer in beeld gebracht. Er is daarvoor een enquête gestuurd naar alle Nederlandse rondhoutverwerkende bedrijven en rondhoutexporteurs. In totaal zijn er 101 rondhoutverwerkende bedrijven en 14 exporteurs geënquêteerd. Twee zagerijen hebben laten weten gestopt te zijn met zagen (zagerij Brunenberg in Stamproy en Houtzagerij Dekken & Zn uit Monnickendam), een andere zagerij laat sinds 2008 zijn hout in het buitenland verzagen en één verduurzamer heeft zijn activiteiten beëindigd.
De volumes in dit bosbericht worden uitgedrukt in m^3 werkhout met schors. De cijfers laten zien dat binnen de Nederlandse houtmarkt een flinke daling heeft plaats gevonden in de hoeveelheid rondhout die in 2008 is verwerkt . Uit gesprekken met rondhoutverwerkende bedrijven is gebleken dat deze daling vooral plaatsvond na de zomer van 2008. Het verwerkte volume is ten opzichte van 2007 met 7% gedaald.
De volledige impact van de recessie zal pas goed zichtbaar worden in de cijfers van 2009.

Figuur 1. Verbruik zagerijen naar houtsoort in 2008 (totaal = 525.000 m^3 met schors.)

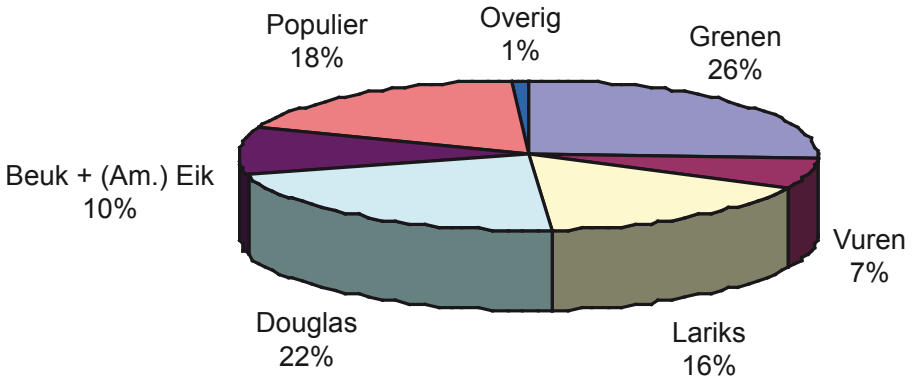

Verwerking

De rondhoutverwerkende bedrijven hebben in 2008 769.500 m^3 rondhout verwerkt. Dit is 55.000 m^3 minder dan in 2007. Vooral de zagerijen hebben minder rondhout verwerkt. (tabel 1).

Zagerijen

In eerste instantie zou gedacht kunnen worden dat het beëindigen van de activiteiten van drie rondhoutzagerijen de daling in de rondhoutverwerking heeft veroorzaakt. Daarvoor is het verschil echter te groot. Gesprekken met een aantal zagerijen bevestigen dat de daling in de verwerking te wijten is aan de veranderde economische situatie. Vanaf de tweede helft van 2008 nam het werk bij de meeste zagerijen flink af.
In 2008 verwerkten de zagerijen 68% van het in Nederland verwerkte rondhout, namelijk 525.000 m^3, dit is een daling van ruim 10% ten opzichte van 2007. Van het verzaagde rondhout is 76% afkomstig uit het Nederlandse bos (399.000 m^3). Grenen is met een aandeel van 26% nog steeds de belangrijkste soort voor de Nederlandse zagerijen (figuur 1). Toch zien we de laatste jaren dat douglas steeds belangrijker aan het worden is (figuur 2) en dat het aandeel van de populier binnen de Nederlandse rondhoutzagerijen nog steeds daalt. Opvallend zijn de pieken voor het gebruik van grenen in 2006 en het gebruik van vuren in 2007. De piek voor vuren in 2007 is te verklaren door het grote volume (goedkoop) stormhout dat toen is vrijgekomen vanuit Duitsland. In 2006 was er een groot tekort aan hout wat resulteerde in een flinke prijsstijging (zie Bosbericht nr 2 uit 2007). In die periode stegen de prijzen voor eiken en vuren met 22%, terwijl de houtprijs van grenen 'slechts' met 4% steeg. Dit heeft geresulteerd in een flinke toename in het gebruik van grenen in 2006 binnen de

Tabel 1. Nederlandse rondhoutverwerkende industrie in 2008 - (x 1000 m^3 met schors)

Sector	Verbruik 2007	Verbruik 2008	Inkoop Nederland 2008	Aantal bedrijven 2008
Zagerijen	587	525	399	69
Klompenmakers	13	13	12	13
Papier/kartonfabrikanten	114	111	73	2
Plaatfabrikanten	*	*	*	1
Palenfabrikanten	102	114	21	16

* Geen verbruik opgegeven i.v.m. herleidbaarheid tot individuele bedrijven.

Figuur 2. Trend verbruik zagerijen (1000 m³) naar houtsoort sinds 1994.

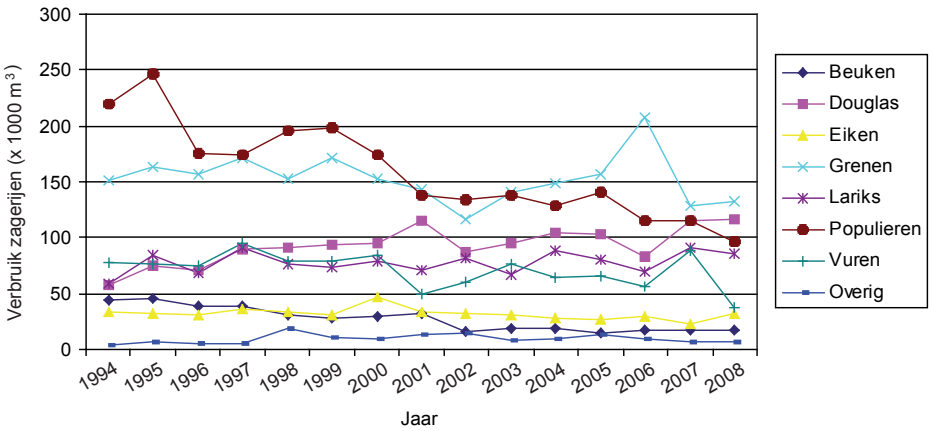

Nederlandse rondhoutzagerijen zoals in figuur 2 te zien is.

Papier- en kartonfabrikanten

De twee rondhoutverwerkende papier- en kartonfabrikanten in Nederland hebben in 2008 in totaal 111.000 m³ rondhout verwerkt. Ten opzicht van 2007 is het aandeel rondhout dat door deze sector verwerkt wordt, net als in de voorgaande jaren, gedaald. Er is 2,6% minder rondhout verwerkt ten opzichte van 2007. Ondanks deze daling is het aandeel toegepast rondhout afkomstig uit het Nederlandse bos toegenomen van 67.000 m³ in 2007 naar 73.000 m³ in 2008. Het aandeel chips dat door deze sector wordt gebruikt is in vergelijking tot vorig jaar met 35% toegenomen. De rondhoutprijzen, maar vooral de vraag naar chips als biomassa voor groene energie, zal bepalen hoe snel en tot hoever het gebruik van rondhout voor de productie van papier en karton zal afnemen.

Houtsoorten

Net als in 2007 is ook in 2008 vuren de belangrijkste houtsoort voor de totale Nederlandse rondhoutverwerkende industrie met een aandeel van 24%. De verwerking van douglas is toegenomen van 11% in 2006, 14% in 2007 naar 16% in 2008. In totaal is er 119.000 m³ douglas verwerkt waarvan 86% afkomstig was uit Nederlands bos. Ook het aandeel verwerkte lariks dat uit het Nederlandse bos komt is aanzienlijk met 87%. De daling van het gebruik van populierenhout zet zich ook in 2008 verder voort van 175.000 m³ naar 154.000 m³. Wat opvalt is dat het aandeel populier uit het Nederlandse bos in 2008 is gestegen naar 79%. Er is dus vooral minder populierenhout in het buitenland ingekocht. Dit heeft, naast een afname van de beschikbaarheid van populieren in het algemeen, te maken met het zo laag mogelijk houden van de transportkosten ten tijde van de huidige slechte economische situatie.

Rondhoutexport

De totale Nederlandse export van niet-tropisch rondhout bedroeg in 2008 ongeveer 687.000 m³ (tabel 2). Dit is een toename met ongeveer 50.000 m³ (+7%) vergeleken met 2007 toen er ongeveer 639.000 m³ rondhout geëxporteerd werd. Deze toename is vooral te wijten aan een stijging in de export van zaaghout en paalhout. Grenen is met 44% de belangrijkste houtsoort voor de export

Figuur 3 Export rondhout naar houtsoort in 2008 (totaal = 688.000 m³ met schors.)

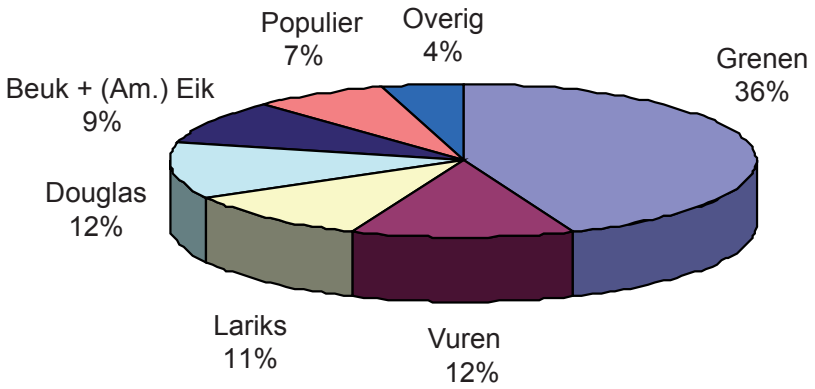

Tabel 2. Nederlandse rondhout-export per sortiment - (x 1000 m³ met schors)

	2007	2008
Zaaghout	172	207
Fineerhout	7,2	3,7
Vezelhout	459	451
Paalhout	0	25
Totaal	639	687

Stichting Probos Postbus 253 6700 AG Wageningen
tel. +31(0)317-466555 fax +31(0)317-410247 mail@probos.nl www.probos.nl

(figuur 3), hiervan is 57% afkomstig uit het Nederlandse bos.

Gecertificeerd hout

Nog een half jaar en dan gaat het duurzaam inkoopbeleid van de rijksoverheid officieel van start. Vanaf 2010 moet duurzaamheid als zwaarwegend criterium worden meegenomen bij alle inkopen door de rijksoverheid. Ook lagere overheden hebben zich gecommitteerd aan doelstellingen voor duurzaam inkopen. Er zijn inmiddels ook een aantal (grote) marktpartijen, zoals banken en woningbouwcorporaties, die hebben aangegeven in de toekomst alleen nog aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout toe te passen.
Niet alleen aan de vraagkant heeft men aandacht voor gecertificeerd hout, ook de houthandel heeft zichzelf doelstellingen opgelegd. De VVNH (Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen) heeft als doelstelling dat 75% van al het hout dat door haar leden wordt geïmporteerd en verhandeld aantoonbaar duurzaam geproduceerd moet zijn. Door deze ontwikkelingen zal het gebruik van gecertificeerd hout toe gaan nemen. Om te bekijken hoe en of de Nederlandse rondhoutverwerkers hierop inspelen wordt sinds 2006 binnen de enquête de rondhoutverwerkende industrie gevraagd hoeveel rondhout er wordt verwerkt met een FSC of PEFC certificaat .

Ondanks het teruggelopen volume rondhout met 7%, is het aandeel hout dat met een FSC of PEFC certificaat verwerkt is gestegen met 60%. In totaal gaat het om 224.000 m^3 dit is 29% van de totale hoeveelheid verwerkt rondhout. Het merendeel van het verwerkte hout heeft een FSC certificaat (82%), maar het aandeel PEFC hout neemt sinds 2006 langzaam maar zeker toe. Daarnaast werd 167.000 m^3 gecertificeerd hout geëxporteerd naar het buitenland.
Aanvullend is dit jaar aan de rondhout-verwerkende bedrijven met een FSC en/of PEFC Chain of Custody certificaat gevraagd of ze konden aangeven hoeveel producten men in 2008 met FSC of PEFC CoC certificaat op de Nederlandse markt heeft gebracht. In 2008 is er 9.700 m^3 gezaagd naaldhout en 58 m^3 gezaagd loofhout met een FSC CoC certificaat op de markt gebracht. De bedrijven die reageerden hebben geen zaaghout met PEFC certificaat verkocht. Daarnaast is er 1.900 m^3 paalhout met FSC certificaat op de markt gebracht en 975 m^3 met PEFC certificaat. Van het totale verwerkte volume gecertificeerd rondhout is slechts 4% als gecertificeerd hout op de Nederlandse markt gebracht.

Annemieke Winterink & Jan Oldenburger